

Link ที่มาของข่าว : <https://www.komchadluek.net/news/local/428664>

ข้อสรุป Key message:

การป้องกันภัยจากยุ่งลาย สำหรับตนเองในบ้านและชุมชน

1. สถานการณ์ ความสำคัญ ปัญหาที่พบ

1.1 บทวิเคราะห์จากเนื้อความข่าว

สืบเนื่องจากสำนักข่าวออนไลน์ คมชัดลึกออนไลน์ หัวข้อข่าว “ระทึกซ้ำ กะเหรี่ยงอุทัยธานี นักร้อยป่วย "ชิคุนคุนยา" จนท.เร่งช่วยเหลือ”ตามลิงค์ต่อไปนี้ <https://www.komchadluek.net/news/local/428664> เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2563 เวลา 09.00 น. ระบุว่าพบการระบาดของโรคชิคุนคุนยาหรือโรคปวดยุ่งลาย และพบเป็นการระบาดเป็นครั้งแรกบนพื้นที่สูง ณ ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงทั้ง 4 หมู่บ้าน โดยการเปิดเผยจาก นายอ้วน คลองวะ อายุ 55 ปี ซึ่งเป็นกำนันชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยง ตำบลแก่นมะกรูด ว่าในขณะที่ลูกบ้านของตน มีอาการคล้ายเป็นโรคชิคุนคุนยานักร้อย ซึ่งเริ่มระบาดตั้งแต่เมื่อช่วงต้นเดือนเมษายนที่ผ่านมา อาการของโรคจะมีไข้สูงถึง 40.5 องศา และมีอาการปวดตามข้อ โดยทางหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานีได้ระดมทีมสอบสวนควบคุมโรค อำเภอบ้านไร่ ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแก่นมะกรูด ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้ลงพื้นที่เคาะประตูบ้าน ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพาหะนำโรคคือยุ่งลาย และนำเครื่องพ่นละอองฝอยสารเคมีกำจัดยุ่งลายไปพ่นตามบ้านเรือนของชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยงที่เป็นจุดเสี่ยง พร้อมทั้งนำทรายอะเบทใส่ในภาชนะเก็บและบรรจุน้ำ โดยช่วงที่ผ่านมาทางทีมสอบสวนและควบคุมโรคได้ทำการเจาะเลือด และส่งไปตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุขพบว่าป่วยเป็นโรคชิคุนคุนยา จำนวน 9 ราย และรอผลอีกจำนวน 3 ราย และยังคงต้องเจาะเลือดผู้ที่มีอาการคล้ายหรือจะเป็นเพิ่มอีกเป็นระยะๆ เพื่อรักษาตามอาการ

1.2 ข้อมูลทางวิชาการที่สำคัญ

โรคชิคุนคุนยาหรือโรคข้อปวดยุ่งลาย เป็นโรคติดเชื้อไวรัสที่มียุ่งลายบ้านและยุ่งลายสวนเป็นพาหะนำโรค ผู้ได้รับเชื้อจะมีอาการไข้สูงและปวดข้อ อาการจะไม่รุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต แต่อาการปวดข้ออาจต้องใช้เวลาหลายเดือนกว่าจะหาย อาการจะคล้ายโรคไข้เลือดออก แต่ต่างกันที่ไม่มีการรั่วของพลาสมาออกนอกเส้นเลือด จึงไม่พบผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงมากถึงขั้นช็อก

การแพร่เชื้อของโรค ติดต่อกันได้โดยมียุ่งลายเป็นพาหะนำโรค เมื่อโดนยุงที่มีเชื้อไวรัสชิคุนคุนยากัดคนที่ถูกกัดจะป่วยเป็นโรคชิคุนคุนยาหรือโรคข้อปวดยุ่งลายได้โดยมีระยะฟักตัว 2-4 วัน

อาการของโรค

1. ใช้เล็บปล้นประมาณ 40 องศาเซลเซียส
2. ผื่นแดงขึ้นตามร่างกายและอาจมีอาการคันร่วมด้วย
3. ในเด็กจะมีอาการรุนแรงไม่เท่าผู้ใหญ่ ในผู้ใหญ่อาการเด่นชัด คือ อาการปวดข้อ ซึ่งอาจพบข้ออักเสบได้ ส่วนใหญ่จะเป็นที่ข้อเล็กๆ เช่น ข้อมือ ข้อเท้า อาการปวดจะพบได้หลายๆ ข้อ เปลี่ยนไปเรื่อยๆ อาการจะรุนแรงมากจนบางครั้งขยับไม่ได้
4. อาการดังกล่าวจะหายภายใน 1-12 สัปดาห์ ผู้ป่วยบางรายอาการปวดข้อ จะอยู่ได้นานเป็นเดือนหรือเป็นปี

การป้องกันกันภัยจากยุงลาย

1. การป้องกันตนเอง

- 1.1 นอนกางมุ้ง หรือห้องที่มีมุ้งลวด แม้แต่ตอนกลางวัน
- 1.2 ใส่เสื้อผ้าให้มิดชิด
- 1.3 จุดยากันยุง ใช้ยาทากันยุง ใช้กลิ่นกันยุง เช่น ตะไคร้
- 1.4 อยู่ในที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกและมีแสงสว่าง

2. การป้องกันในบ้านและชุมชน

- 2.1 ทำความสะอาดบ้านและที่พักอาศัยสม่ำเสมอ ไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย
- 2.2 กำจัดแหล่งน้ำขังภายในบ้านพักอาศัยและชุมชน เช่น กระจับปี่ ขวด ยางรถยนต์ เศษกระถางแตก ฯลฯ ไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย
- 2.3 ปิดภาชนะใส่น้ำให้มิดชิดไม่ให้ยุงวางไข่
- 2.4 ปลอ่ยปลาหางนกยูงในอ่างบัว เพื่อให้กินลูกน้ำยุงลาย
- 2.5 เปลี่ยนน้ำในอ่างน้ำ แจกันดอกไม้ ทุก 7 วัน
- 2.6 ฉีดน้ำยาไล่ยุงจากใสน้ำมาใส่ชื้อเก้าหรือน้ำมัน
- 2.7 กำจัดยุงลายในบ้านและในสวนทุกวัน

2. การดำเนินงานด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี ทีมสอบสวนโรค เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล แก่นมะกรูด และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้ลงพื้นที่เคาะประตูบ้านให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันพาหะนำโรคคือยุงลาย ขอให้คว่ำภาชนะที่มีน้ำขังและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลาย และนำเครื่องฟ่นละอองฝอย สารเคมีกำจัดยุงลายไปพ่นตามบ้านเรือนของชาวไทยภูเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่เป็นจุดเสี่ยง พร้อมทั้งนำทรายอะเบท ใส่ในภาชนะเก็บ และบรรจุน้ำ ทีมสอบสวนและควบคุมโรคได้ทำการเจาะเลือดและส่งไปตรวจที่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กระทรวงสาธารณสุข

3. ข้อเสนอแนะต่อกระทรวงสาธารณสุข

ควรให้ความรู้และการรณรงค์แก่ประชาชน เรื่องการป้องกันภัยจากยุงลายสำหรับตนเองในบ้านและชุมชน เพื่อ กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรค เพื่อให้ประชาชนมีความตระหนักถึงความรุนแรงของการเกิดโรคที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

3. Reference และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

3.1 เอกสารอ้างอิง

- สำนักโรคติดต่อโดยแมลง กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.(2559).คู่มือการจัดการโรคติดต่อที่มี
ยุ่งกลายเป็นพาหะสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน.ค้นเมื่อ 29 เมษายน 2563 จาก
<https://drive.google.com/file/d/1edYNgSpD-5heCp8U2DoFfdovBN6Pm6oK/view>

3.2 ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

ในอนาคตอาจมีข้อมูลสนับสนุนทางวิชาการเพิ่มขึ้น โปรดติดตามต่อไป

RRHL Center

วันที่ตรวจสอบข่าว 30 เมษายน 2563